

talte Æmne under Drøftelse, men ikke des mindre føler jeg mig lidt skuffet, da jeg ikke møder en eneste Meningsfælle. Men da det først og fremmest gjælder om at faa den rette Opfattelse af Forholdet, takker jeg for de lærerige Raad, som Indsenderne give i deres Svar, skjønt de ikke ere lette at anvende, og jeg vil efter ringe Evne prøve paa at forsvare mit Standpunkt.

Det er for største Parten fra Præstegaarde, at Svarene have lydt. I disse er det lettere end i andre Hjem at komme i hjærteligt Forhold til sine Tjenestefolk, særlig fordi Præstefamilier komme langt hyppigere i Berøring med disses Forældre og Paarørende og derigjennem kunne, som en Præstekone tilraader, „være paa Vagt for, hvem man faar“.

Dernæst kan jeg skjønne, gennem Indsendernes Skildringer, at disse for Størstedelen have optaget Tjenestefolkene i deres Familieliv og saaledes have realiseret „den folkelige Tanke“. Ja, det er smukt, og jeg tror fuldt og fast, at, havde man Evner til at føre et fælles Liv i et og alt med sine Folk, saa vilde de faa langt mere Interesse og Varme for deres Gjerning. Men efter mine Begreber hører dertil særlige Gaver og stor Resignation, thi man maatte da opgive sin egen Smag baade med Hensyn til Læsning og til Musik, Udviklingstrinet er og kan jo da ikke være det samme.

I de tarveligere Huse paa Landet maa Husmoderen selv være Husjomfru, der sørger for de mange nødvendige Oplag og for, at alt bliver betænkt og passet i rette Tid. Dertil hører et ikke ringe Fond af Kræfter. Naar man saa i Løbet af Dagen har forsynet alle med legemlig Forplejning og trænger til at hvile ud, ja saa burde der tages fat paa den aandelige Forplejning, thi i aandeligt Samliv med Almuesfolk maa den dannede som oftest være den ydende, den, der vækker og forklarer og kalder frem de mulige Spirer til aandelig Udvikling. Har man Gaver og Kræfter dertil, saa maa det være herligt, men det er sikkert kun faa givet. Og hvorvidt Tjenestefolkene nu om Stunder som Regel vilde paaskjønne det, véd jeg ikke, men det forekommer mig, at Størstepartens Tilbøjelighed gaar i Retning af de uendelig mange Fester og Lystigheder, som det vimler med saa godt som hver Søndag selv ude paa Landet. Derhen staar deres Hu og der ere deres Tanker. (Jeg fraregner stadig de hæderlige Undtagelser; en saadan har jeg